

I/3/3-39

ARCHIWISTA

BIULETYN KWARTALNY

Stowarzyszenia Archiwistów Polskich

Rok XVI

Nr 4 (63)

WARSZAWA

październik - grudzień

1980

imm. 168

REDAGUJE ZESPÓŁ

Zygmunt Kolankowski (redaktor), Andrzej Igielski, Regina Piechota,
Bolesław Woszczyński (sekretarz redakcji).

Adres Redakcji: Archiwum PAN, 00-330 Warszawa, Nowy Świat 72
pok. 8

Rachunek bieżący w NBP: Stowarzyszenie Archiwistów Polskich,
Zarząd Główny — Warszawa, NBP XV Oddz. nr 1153-5656-132

Zdzisława Świder
Sandomierz

Archiwa państwowe województwa tarnobrzesckiego
w latach 1950-1980

W 1980 roku przypada jubileusz 30-lecia archiwów państwowych działających w Tarnobrzegu i w Sandomierzu.

Jubileusz jest okazją do ukazania dorobku archiwów w minionym 30-leciu.

Działalność archiwów państwowych w Polsce datuje się od 7 lutego 1919 r., kiedy ogłoszony został pierwszy dekret w Odrodzonej Polsce o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwaliami¹.

Zasadnicze zmiany w działalności i organizacji państwowej służby archiwalnej nastąpiły dopiero w okresie Polski Ludowej. Wyrazem tego był dekret o archiwach państwowych z dnia 29 marca 1951 r.². Na mocy tego dekretu powstała jednolita sieć archiwów państwowych bezpośrednio podporządkowanych Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych. Archiwa państwowe w Polsce Ludowej pierwotnie podporządkowano prezesowi Rady Ministrów, od 1956 r. Ministerstwu Kultury i Sztuki, a

¹ Dziennik Praw nr 14 z 8.II.1919 r., poz.182.

² Dz.U. nr 19, poz.149 z 1951 r.

od 1958 r. Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego, obecnie Ministerstwu Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki³.

Dekret o archiwach państwowych z 1951 r., po raz pierwszy w historii archiwistyki, określił pojęcie państwowego zasobu archiwalnego. Także i rozporządzenie Rady Ministrów z 19 lutego 1957 r. dokładniej sprecyzowało, że państwowy zasób archiwalny tworzą wszystkie materiały archiwalne, które mają historyczne znaczenie polityczne, społeczne, gospodarcze, kulturalne i naukowe⁴. Dalsze przepisy objęły opieką dokumentację archiwalną na tzw. przedpolu archiwalnym czyli od momentu jej powstawania w kancelarii, aż do przekazania do archiwów państwowych. Przepisy te uprościły postępowanie z aktami o wieczystym znaczeniu i o czasowym okresie przechowywania.

Geneza i zakres działania

Archiwum Państwowe w Sandomierzu zaczęło działać 1 grudnia 1950 r.⁵ początkowo pod nazwą Oddział Powiatowy Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Kielcach. Po ukazaniu się dekretu o archiwach państwowych od 1 kwietnia 1951 r. przyjęto nazwę "Powiatowe Archiwum Państwowe". Archiwum to zasięgiem działania obejmowało miasto Sandomierz, powiat

³ Dz.U. nr 11, poz.70 z 29.III.1972 r. o utworzeniu Min.NSWiT.

⁴ Dz.U. nr 12, poz.66 z roku 1957 ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30.XII.1958 /Dz.U. nr 2, poz.12 z 1959 r./.

⁵ Dz.Urz.Min.Oświaty nr 19, poz.243 - Zarządzenie Min.Oświaty nr Arch. 248/50 z dnia 21 lipca 1950 r.

⁶ Dz.Urz. Min.Oświaty nr 19, poz.253 z 1950 r., zarządzenie w sprawie utworzenia powiatowych oddziałów wojewódzkich archiwów państwowych.

sandomierski i powiat opatowski, a po utworzeniu powiatu staszowskiego w 1954 r.⁷ również powiat staszowski.

Zgodnie z dekretem oddziały terenowe i powiatowe miały zabezpieczać i przekazywać do wojewódzkich archiwów państwowych materiały archiwalne z terenu swej działalności.

Szczegółowy zakres działania archiwów państwowych określiła Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych w statucie z roku 1952⁸. W statucie tym nakreśliła, oprócz wspomnianych już zadań, obowiązek brakovania akt o wartości czasowej, czyli akt kat.B, prowadzenie rejestru i kontroli archiwów zakładowych oraz udzielanie zakładom pracy porad i wskazówek w zakresie organizacji i prowadzenia własnych archiwów zakładowych.

Najważniejszym wydarzeniem w rozwoju archiwów powiatowych, a więc także Powiatowego Archiwum Państwowego w Sandomierzu, było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1957 r. w sprawie państwowego zasobu archiwalnego wraz ze zmianami z dnia 30 grudnia 1958 r.⁹, które przyznało archiwom powiatowym prawo do wieczystego przechowywania zasobu archiwalnego. Dalszy krok na drodze do podniesienia rangi archiwów powiatowych stanowiły wytyczne Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 24 kwietnia 1958 r.¹⁰, które m.in. ustaliły, że zasób archiwów powiatowych będzie obejmo-

⁷ Dz.U. nr 49, poz.235 z roku 1954 o powołaniu powiatu staszowskiego.

⁸ Zarządzenie nr 3 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 15.V.1952 r. w sprawie statutu powiatowych archiwów państwowych. W: Zbiór przepisów archiwalnych. Stan na dzień 30.VI.1961 r. opr. M.Bielińska i A.Ptasnikowa, Warszawa 1962, s.40-41.

⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19.II.1957 r. w sprawie państwowego zasobu archiwalnego /Dz.U. nr 12, poz.66/ ze zmianami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.XII.1958 r. /Dz.U. nr 2, poz.12 z roku 1959/.

¹⁰ Wytyczne z dnia 24.IV.1958 r. w sprawie nowego profilu archiwów powiatowych. W: Zbiór przepisów archiwalnych, o.c., s.47-50.

wał archiwalia szczebla powiatowego i niższego od XIX w. począwszy oraz nałożyły obowiązek aktywnego włączenia się w nurt życia kulturalnego i naukowego regionu.

Nieco później niż archiwum w Sandomierzu, powołano do życia Powiatowe Archiwum Państwowe w Tarnobrzegu. Zaczęło działać od 1 września 1953 r.¹¹. Bezpośrednio podporządkowane było Wojewódzkiemu Archiwum Państwowemu w Rzeszowie z siedzibą w Przemyśle. Obejmowało swoim zasięgiem działania trzy powiaty: tarnobrzegi, niżański /od 1953 r. stalowowolski¹²/ i mielecki.

Następne zmiany organizacyjne dotyczyły Powiatowego Archiwum Państwowego w Sandomierzu. W 1965 r. zostało przemianowane na Oddział Terenowy¹³, a 11 lat później przejęło zadania placówki wojewódzkiej, w wyniku ustawy z dnia 28 maja 1975 r. o dwustopniowym podziale administracyjnym oraz zmianie ustawy o radach narodowych¹⁴. Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Tarnobrzegu z siedzibą w Sandomierzu powołane zostało zarządzeniem nr 4 Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 21 stycznia 1976 r.

W sierpniu 1976 r. Archiwum Wojewódzkie uzyskało statut¹⁵, który określił zasób archiwalny oraz zakres działania

¹¹ Zarządzenie nr 19 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 1.IX.1953 r. /Nr Org.1b/8/53/ na podstawie § 10 ust.2 zarządzenia nr 19 Prezesa Rady Ministrów z dnia 14.I.1952 r. w sprawie sieci archiwalnej /MP nr A-9, poz.89 § 1 "Tworzy się a/ na terenie wojew. rzeszowskiego Powiatowe Archiwum Państwowe w Tarnobrzegu z siedzibą w Tarnobrzegu". Podpis - Naczelnny Dyrektor AP H.Altman/.

¹² Dz.U. nr 39, poz.230 z roku 1973. Rozp.Rady Min. z 28.IX.1973 r. w spr. zmiany granic miasta Stalowa Wola oraz zmiany siedziby i nazwy powiatu niżańskiego.

¹³ Zarządzenie nr 7 Naczelnego Dyrektora AP z dnia 30.VIII.1965 r. w sprawie przekształcenia PAP w Sandomierzu na Oddział Terenowy z mocą obowiązującą od 1.IX.1965 r.

¹⁴ Dz.U. nr 16, poz.91 z roku 1975.

¹⁵ Zarządzenie nr 10 Naczelnego Dyrektora AP z 17.VIII.1976 r. w sprawie nadania statutów wojewódzkim archiwom państwowym.

i organizację. Zasób archiwalny według statutu stanowią materiały archiwalne: zgromadzone do dnia 31 stycznia 1976 r. w byłych archiwach powiatowych, tj. Oddziale Terenowym w Sandomierzu i Powiatowym Archiwum Państwowym w Tarnobrzegu. Ponadto akta powstałe lub powstające na terenie działania Wojewódzkiego Archiwum Państwowego i przejmowane przez nie od władz, urzędów, instytucji, organizacji i osób prywatnych, a także przekazywane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Do zadań Wojewódzkiego Archiwum Państwowego należy: zabezpieczanie, gromadzenie, przechowywanie, opracowywanie, konserwacja materiałów archiwalnych, udostępnianie zasobu archiwalnego zainteresowanym instytucjom państwowym i społecznym oraz osobom fizycznym i prawnym, wydawanie na wniosek instytucji i osób fizycznych i prawnych uwierzytelnionych przez siebie odpisów, wypisów, wyciągów i reprodukcji materiałów archiwalnych, a także zaświadczeń sporządzonych na podstawie archiwaliów, prowadzenie działalności informacyjnej w ramach ogólnokrajowego systemu informacji, prowadzenie działalności popularyzatorskiej w zakresie swych zadań oraz prowadzenie prac naukowo-badawczych z dziedziny archiwistyki i archiwoznawstwa. Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Sandomierzu, jak każde inne archiwum państwowe, występuje w podwójnym charakterze: jako organ administracji państwowej - podporządkowany Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych i jako placówka naukowo-badawcza.

Pod względem organizacyjnym WAP dzieli się na oddział materiałów archiwalnych, pracownię naukową z biblioteką i filmoteką oraz stanowiska pracy do spraw reprografii i konserwacji oraz stanowisko do spraw administracyjno-gospodarczych.

W ramach archiwum działają następujące organy kolegialne: zespół doradczy przy dyrektorze, zespół opiniowania i zakupu archiwaliów, komisja opiniodawczo-doradcza do spraw udostępniania zasobu oraz regionalny zespół badawczy dla

opracowywania i publikacji źródeł archiwalnych do dziejów województwa tarnobrzesckiego¹⁶.

Realizacja tak szerokich zadań WAP należała i nadal należy do nielicznej kadry pracowników. Personel archiwów powiatowych i oddziału terenowego liczył od 2 do 4 osób. Obowiązki kierownika Archiwum Państwowego w Sandomierzu od 1950 r. pełnili: mgr Stanisław Walczyna w latach od 1950-1959 i mgr Zdzisława Świder od 1960 r. do chwili obecnej. W Powiatowym Archiwum Państwowym w Tarnobrzegu były bardzo częste zmiany kierownictwa. Pierwszym kierownikiem był dr Jan Poznański /emeryt/, który pracował od 1953 r. do 30 kwietnia 1955 r. Później funkcję kierownika pełnili: mgr Eugeniusz Tkaczuk /od 1.V.1955 - 30.X.1955/, Ryszard Ciba /od 15.XI.1955 do 14.VII.1963/, mgr Zdzisław Rutyna /od 15.VII.1963 do 12.XI.1964/, Kazimiera Mycek /od 19.XI.1964 do 4.I.1966/, Katarzyna Bodzioch /od 15.IV.1967 do 15.VIII.1967/, mgr Aleksandra Skrzypczak-Guszyła /od 1.XI.1968 do 30.VIII.1972/, Zofia Leśniak /od 1.V.1973 do 31.I.1977/. Wobec tak częstych zmian na stanowisku kierownika, nie można zapomnieć o Julii Trojanowskiej, która początkowo jako woźna, a następnie jako pomocnik archiwalny, pracująca w Powiatowym Archiwum Państwowym w Tarnobrzegu od 1954 do 1977 r., troskliwie opiekowała się zasobem archiwalnym i zabezpieczała go przed zniszczeniem.

Siedziby archiwów państwowych w Sandomierzu i w Tarnobrzegu w przeszłości często były zmieniane. Powiatowe Archiwum Państwowe w Sandomierzu uzyskało odpowiedni lokal w 1965 r. w byłej synagodze przy ul. Basztowej 4. W tym samym roku Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych nadał placówce rangę Oddziału Terenowego Wojewódzkiego Archiwum Państwowego

¹⁶ Zespół zorganizowano w oparciu o zarządzenie nr 6 Naczelnego Dyrektora AP z dnia 3.III.1977 r. w sprawie podjęcia przez wojewódzkie archiwa państwowe prac naukowo-badawczych.

w Kielcach z dotychczasowym zasięgiem działania¹⁷. W 1978 r. przeniesiono zasób byłego Powiatowego Archiwum Państwowego w Tarnobrzegu do lokalu w ratuszu sandomierskim. Od tego czasu cały zasób Wojewódzkiego Archiwum Państwowego mieści się w Sandomierzu i przechowywany jest w dobrych warunkach.

Zasób archiwalny

Stan zasobu archiwalnego zgromadzonego przez archiwum województwa tarnobrzesckiego jest w dużym stopniu uwarunkowany polityką wojewódzkich archiwów w Kielcach i w Rzeszowie z siedzibą w Przemyśle, którym podlegały archiwa w Sandomierzu i w Tarnobrzegu.

Jak już poprzednio wspomniano, w początkowym okresie działania archiwa powiatowe nie miały prawa do gromadzenia własnego zasobu. W związku z tym Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Rzeszowie z siedzibą w Przemyśle przejęło akta z terenu b. powiatu tarnobrzesckiego i niżańskiego. Natomiast Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Kielcach pozostawiło archiwum w Sandomierzu akta z terenu jego działania i dlatego też zasób sandomierski zawiera akta miasta Sandomierza od XVI wieku, akta organów administracji szczebla powiatowego od XIX w. oraz akta notarialne i stanu cywilnego od początku XIX w.

Niezależnie od rozmiaru i wewnętrznej struktury zasobu archiwa zabezpieczały i opracowywały archiwalia powstałe w wyniku działalności urzędów, instytucji, przedsiębiorstw, organizacji i osób prywatnych z terenu obecnego województwa tarnobrzesckiego. Reformy administracji państwowej w latach 1950 do 1975 - spowodowały masowy napływ akt do archiwów.

¹⁷ Zarządzenie nr 7 Naczelnego Dyrektora AP z 30.VIII.1965 w sprawie utworzenia Oddziału Terenowego w Sandomierzu.

W końcu 1975 r. Oddział Terenowy w Sandomierzu liczył 353 zespoły, a Powiatowe Archiwum Państwowe w Tarnobrzegu 129 zespołów. Połączone zasoby obu archiwów liczyły 482 zespoły, obejmujące 711 metrów pólek, a jednostek archiwalnych 77 731.

Stan zasobu na 1 stycznia 1980 r. wynosi 508 zespołów, 766 metrów bieżących pólek i 78 580 jednostek archiwalnych. Są to akta pochodzące z byłych powiatów: sandomierskiego, opatowskiego, staszowskiego, częściowo tarnobrzesckiego i niżańskiego oraz w znikomym procencie z byłego powiatu janowskiego. Zasób stanowią akta administracji ogólnej i specjalnej, akta miejskie, instytucji wymiaru sprawiedliwości, instytucji gospodarczych i przedsiębiorstw, akta innych instytucji i organizacji, zbiór plakatów oraz mikrofilmy akt stanu cywilnego z lat 1810-1865, jak również akta stanu cywilnego z lat 1810 do 1879 z byłego powiatu sandomierskiego i staszowskiego /akta USC i akta notarialne z b. powiatu opatowskiego zostały zniszczone w roku 1939/, bogaty zbiór akt notarialnych i-sądowych sandomierskich i staszowskich z lat 1808-1950 i wiele cennych zespołów szczytkowych.

W ostatnich latach, w związku ze scaleniem zasobu archiwalnego, Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Tarnobrzegu przejęło swój cenny depozyt, tj. księgi miasta Sandomierza pochodzące z lat 1540-1862 z Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Kielcach.

W archiwum przechowywane są również lokalne czasopisma i wydawnictwa, które są materiałami rzadko spotykanymi. Są to m.in. "Głos Ziemi Sandomierskiej" z lat 1901-1902, "Powiatowy Dziennik Urzędowy" z roku 1908-1909, "Sandomierzanin" z roku 1913, "Głos Ziemi Tarnobrzesckiej" z lat 1921-1922, "Obywatel" z lat 1923-1924, "COP" z roku 1939, drukowana praca Andrzeja Kędziora dotycząca zabezpieczenia doliny Wisły i jej dopływów przed powodzią z roku 1934, "Sprawozdania Dyrekcji Szkoły Średniej w Tarnobrzegu" z lat 1919-1938 i inne.

Zasób byłego archiwum sandomierskiego jest opracowany w 80%. Natomiast zasób b. archiwum tarnobrzesckiego wykazuje niski stan opracowania.

Archiwum Wojewódzkie posiada na koniec 1979 r. - 308 inwentarzy książkowych i 57 inwentarzy kartkowych oraz inne pomoce jak spisy zdawczo-dobiorcze, inwentarz kartkowy archiwaliów przechowywanych poza archiwami państwowymi, spisy zespołów i kartotekę zespołów. Opracowanie pomocy archiwalnych nie jest wystarczające, zwłaszcza gdy chodzi o zasób b. archiwum tarnobrzesckiego.

Wykorzystywanie zasobu archiwalnego, jeszcze do obecnej chwili, było raczej przypadkowe. Dopiero od ostatnich lat zauważa się, że wyższe uczelnie w Kielcach i w Rzeszowie uzgadniają z WAP tematy prac magisterskich i interesują się stanem opracowania zasobu. Z zasobu archiwum sandomierskiego korzystali pracownicy naukowcy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach, z UMCS w Lublinie, studenci, pisarze i publicyści.

Na życzenie korzystających, archiwum sprowadzało akta z zewnątrz lub przysyłało własne archiwalia do innych archiwów państwowych. Najczęściej wymiana archiwaliów odbywała się pomiędzy archiwum w Sandomierzu, a archiwami w Radomiu i w Kielcach.

Inną formą udostępniania archiwaliów były kwerendy i informacje źródłowe dla urzędów, instytucji i dla wydawnictw źródłowych Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych jak np. kwerenda do dziejów wsi, klasy robotniczej, rewolucji 1905 r., powstania styczniowego, przemysłu, rad narodowych w Polsce Ludowej, szkolnictwa, zbrodni hitlerowskich w Polsce. Pracownicy archiwum w Sandomierzu przeprowadzili dla Archiwum miasta Warszawy i województwa warszawskiego kwerendę do tematu "Exodus" dot. migracji ludności Warszawy po powstaniu warszawskim.

Stopień wykorzystania zasobu archiwalnego był więc stosunkowo duży, chociaż Sandomierz nie ma wyższych uczelni.

Spośród użytkowników akt, wysuwa się na czoło, Zakład Głębień Szybów i Obudowy Górniczej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, który przez trzy lata korzystał z zasobu sandomierskiego do opracowania projektu zabezpieczenia starego miasta Sandomierza. Drugim co do ilości, wykorzystanego zasobu, było Przedsiębiorstwo Konserwacji Zabytków w Kielcach Oddział w Sandomierzu, które opracowywało projekt rewitalizacji miasta Tarnobrzega, a także Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Nadzór nad narastającym zasobem

Spośród ważnych zadań państwowej służby archiwalnej duże znaczenie ma nadzór nad stanem i stopniem przechowywania i udostępniania materiałów archiwalnych w archiwach zakładowych, jak również nad ich prawidłowym brakowaniem, porządkowaniem i przekazywaniem na wieczyste przechowywanie do archiwów państwowych. Nadzór nad archiwami zakładowymi ma na celu zabezpieczenie dla potrzeb badawczych i praktycznych archiwaliów zasługujących na wieczyste przechowywanie. Do tego zagadnienia archiwum w Sandomierzu przywiązywało i przywiązuje nadal dużą wagę. Do zakresu nadzoru wchodziło: wizytowanie archiwów zakładowych, instruowanie i szkolenie archiwistów zakładowych i osób odpowiedzialnych za archiwa zakładowe, wydawanie zezwoleń na niszczenie archiwaliów o czasowej wartości, kontrolowanie punktów skupu makulatury archiwalnej oraz opiniowanie normatywów kancelaryjnych. Najwięcej czasu pochłaniały wizytacje archiwów zakładowych, które miały na celu stwierdzenie stanu zachowania, opracowania i zabezpieczenia narastającego zasobu archiwalnego oraz sposobów usunięcia nieprawidłowości w tym zakresie.

Początkowo archiwom państwowym w Sandomierzu i w Tarnobrzegu podlegały archiwa zakładowe wszystkich organów administracji terenowej, instytucji wymiaru sprawiedliwości, przedsiębiorstw, instytucji oświatowych i kulturalnych, tak-

że organizacji społecznych z terenu jego działania. Dzięki temu w początkowym okresie działania archiwów państwowych przejęto do magazynów archiwalnych znaczną ilość akt z poprzednich okresów historycznych. Wkrótce jednak okazało się, że archiwa nie będą w stanie przejąć całego narastającego zasobu archiwalnego. W oparciu o wydane przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych zarządzenia i wytyczne, archiwum opracowało wykaz zakładów pracy, z których będzie przejmowało archiwa na wieczyste przechowywanie¹⁸. Wykaz ten był jeszcze kilkakrotnie zmieniany po to, aby przez daleko idącą selekcję zakładów pracy, pozostawić tylko te, które wytwarzają akta kwalifikujące się do wieczystego przechowywania.

Prace porządkowe w archiwach zakładowych ułatwiały, stopniowo wprowadzane, normatywy kancelaryjne i archiwalne, zwłaszcza jednolite wykazy o dziesiętnym systemie znakowania, a także organizowane przez archiwum szkolenia dla osób zajmujących się archiwami zakładowymi.

Inną formą nadzoru nad narastającym zasobem archiwalnym jest wydawanie zezwoleń na brakowanie akt w placówkach nie objętych szczególnym nadzorem archiwalnym oraz czuwanie nad brakowaniem akt. Ma to na celu szybkie pozyskiwanie surowca do produkcji papieru, jakim jest makulatura. Prawo wydawania zezwoleń na brakowanie akt, archiwum otrzymało w 1965 roku, początkowo tylko w odniesieniu do zakładów pracy nie objętych szczególnym nadzorem archiwalnym. Pełne uprawnienia w zakresie wydawania zezwoleń na brakowanie akt otrzymało archiwum w 1970 r. Od tego roku przeprowadzano również ekspertyzy archiwalne brakowanych akt. W ostatnich latach archiwum uzyskało uprawnienia do wydawania stałych zezwoleń gminnym spółdzielniom i przedsiębiorstwom handlowym nie będącym pod specjalną opieką. W 1976 r. archiwum uzyskało prawo opiniowania normatywów kancelaryjnych i archiwalnych, tj.

¹⁸ Pismo okólne nr 11 Naczelnego Dyrektora AP z dnia 25.IX.1955 w sprawie zespołów typowych. Także zmiany i uzupełnienia z roku 1964, 1971 i 1977.

instrukcji kancelaryjnej, wykazów akt i instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych. Udziela także pomocy zakładom pracy w opracowywaniu tych normatywów i wprowadzaniu ich do codziennej praktyki kancelaryjnej.

Działalność naukowa i popularyzatorska

Z podwójnych zadań archiwum jako urzędu państwowego i placówki naukowo-badawczej¹⁹, wypływają jego szerokie obowiązki. Jako urząd - zabezpiecza, gromadzi i opracowuje zasób archiwalny, a jako placówka naukowo-badawcza - prowadzi prace naukowo-badawcze w zakresie archiwistyki i archiwoznawstwa oraz historii regionu.

Do roku 1976 ze względu na jednoosobową obsadę archiwum i konieczność realizowania podstawowych obowiązków nie było możliwe prowadzenie prac badawczych na szeroką skalę. Mimo to archiwisci rozumieli, że tylko ich praca na zewnątrz może być oceniana przez społeczeństwo, dlatego wszystkie imprezy o charakterze historyczno-regionalnym nie obeszły się bez ich udziału. Prace mające na celu popularyzację zasobu archiwalnego prowadziło archiwum od 1951 roku. Na początku prowadzono akcję odczytową na tematy archiwum, jego zasobu i historii regionu w szkołach średnich. Dostarczano też pogadanek do miejscowego radiowęzła, przygotowywano zestawy dokumentów dla nauczycieli historii. Ten pierwszy kontakt ze szkołami, nawiązany w latach pięćdziesiątych, trwa do dziś.

W 1954 r. z inicjatywy kierownika PAP w Sandomierzu i nauczycieli historii założono Oddział Polskiego Towarzystwa

¹⁹ Archiwum państwowe uzyskało prawa do zatrudnienia pracowników naukowo-badawczych w 1962 r. w oparciu o ustawę z dnia 17.II.1961 r. o instytutach naukowo-badawczych /Dz.U. nr 12, poz.60/.

Historycznego, który od tego czasu ma swoją siedzibę w archiwum. Kierownik PAP i prezes Oddziału PTH w jednej osobie realizował prace regionalne i historyczne.

Formy działalności naukowej i popularyzacyjnej archiwum w Sandomierzu w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych obejmowały m.in.:

- Referaty, ściśle archiwalne, przygotowywane na zebrania naukowe, na tematy związane z porządkowanymi zespołami archiwalnymi i opracowywaniem pomocy archiwalnych np.: "Dzieje ustrojowe i kancelaria miasta Sandomierza w latach 1796-1950", "Organizacja, stan zachowania i metody porządkowania akt prezydentów powiatowych rad narodowych z lat 1950-1975", "Źródła do dziejów towarzystw kulturalno-oświatowych w Sandomierzu z okresu dwudziestolecia międzywojennego", "Źródła do dziejów rad narodowych z lat 1944-1950 z powiatu sandomierskiego i opatowskiego", "Źródła do dziejów szpitala św. Ducha w Sandomierzu".
- Referaty prezentowane na zewnątrz, odczytywane na sesjach naukowych, organizowanych wspólnie z Oddziałem PTH, czy też innymi instytucjami w Sandomierzu, jak: na I Konferencji Naukowej poświęconej dziejom Sandomierza i Regionu Sandomierskiego w ramach 1000-lecia Państwa Polskiego, która odbyła się w dniach 23-25.IX.1966 r. w Sandomierzu. Mgr Stanisław Walczyna /pierwszy kierownik PAN i prezes Oddziału PTH/ wygłosił referat pt. Starostwo Sandomierskie w XVI-XVIII w. Z okazji obchodów milenijnych mgr Zdzisław Świder wygłosiła referat pt. "Zarys dziejów miasta Kunowa od XVI r. do 1869" na zebraniu ludności w Bibliotece Gminnej w Kunowie w 1969 r. Archiwum również współdziałało w organizacji II Sandomierskiej Konferencji Naukowej poświęconej wybranym problemom Polski i Europy w XV i XVI wieku, która odbyła się w Sandomierzu w dniach od 24-26 września 1971 r.

W latach siedemdziesiątych nawiązano współpracę z Muzeum i Sandomierskim Towarzystwem Kulturalnym. Zorganizowano dwie Konferencje Regionalne, na których mgr Zdzisława

Świder wygłaszała referaty o tematyce historyczno-regionalnej i ustrojowej²⁰.

- Współdziałał w opracowywaniu publikacji zbiorowych.

Archiwiści włączając się w nurt życia społecznego - brali udział w pracy zespołu redakcyjnego Rocznika Statystycznego Powiatu Sandomierskiego²¹, opracowali także hasło "Towarzystwo Biblioteki i Czytelni im. Jana Długosza w Sandomierzu w latach 1909-1947" do II tomu Słownika Polskich Towarzystw Kulturalnych, wydawanego przez Bibliotekę Polskiej Akademii Nauk w Warszawie²², a na obchody dzieśięciu wieków miasta Sandomierza opracowali artykuły do wydawnictwa okolicznościowego w darze miastu z okazji jego jubileuszu²³.

²⁰ Na I Regionalnej Konferencji Naukowej, która odbyła się 30 maja 1973 r. m.in. mgr Zdzisława Świder wygłosiła referat pt. "Dzieje ustrojowe i kancelaria miasta Sandomierza w latach 1796-1950", na II Regionalnej Konferencji Naukowej, która odbyła się 12 września 1974 r. mgr Zdzisława Świder wygłosiła referat pt. "Działalność władz w powiecie sandomierskim w latach 1944-1945 w świetle źródeł archiwalnych".

²¹ Do Rocznika Statystycznego Powiatu Sandomierskiego mgr Zdzisława Świder opracowała część odnoszącą się do podziału administracyjnego powiatu sandomierskiego od początku XIX w. do 1970 r. oraz do administracji sądowej i szkolnej od XIX w. do roku 1939.

²² Hasło "Towarzystwo Biblioteki i Czytelni im. Jana Długosza w Sandomierzu w latach 1909-1947" opracowała w roku 1974 mgr Zdzisława Świder na podstawie materiałów archiwalnych.

²³ Do wydawnictwa okolicznościowego, przygotowywanego przez Sandomierskie Towarzystwo Kulturalne, a finansowanego przez Urząd Miejski w Sandomierzu, pracownicy archiwum opracowali artykuły, np. mgr Zdzisława Świder - "Dzieje ksiąg radzieckich i ławniczych miasta Sandomierza" i "Działalność towarzystw kulturalnych i oświatowych w Sandomierzu w okresie dwudziestolecia międzywojennego", a Zdzisława Królikowska - artykuł pt. "Michał Kubieszewski - rektor Szkoły Wydziałowej Sandomierskiej i jego wnuk - Ignacy Sewer Maciejowski". W wydawnictwie tym będzie się mieścić Baedeker Sandomierski, do którego znaczną część haseł opracowały: mgr Zdzisława Świder i Zdzisława Królikowska.

- Współpracę ze szkołami.

Archiwum od 1951 r. prowadzi akcję odczytową dla uczniów szkół średnich na tematy z pogranicza archiwistyki i historii regionu. Odczyty realizowano co roku, w zależności od zapotrzebowania szkół na tematy uzgodnione z nauczycielstwem. Oprócz odczytów wygłaszanych w szkołach, prowadzono spotkania uczniów z archiwistami w pracowni naukowej. W czasie spotkań prezentowano wybrane akta i dokumenty z różnych okresów dziejów Polski. Często też przygotowywano dla uczniów małe wystawy archiwaliów lub fotokopii, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. W wyniku tych spotkań powstało Koło Zainteresowań Archiwaliami pod opieką zasłużonej nauczycielki mgr Zofii Bażant. Dzięki jej inspiracji uczniowie pisali artykuły oparte na dokumentach archiwalnych, które wydawano w Jednodniówkach szkolnych II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Sandomierzu.

- Organizowanie wystaw.

Pierwszą samodzielną wystawę archiwum zorganizowało w 1968 r. z okazji III Tygodnia Archiwów pt. Walka z okupantem hitlerowskim i powstanie Polski Ludowej w powiecie sandomierskim. W 1978 r. zorganizowano wspólnie z Muzeum Okręgowym wystawę pt. Republika Tarnobrzaska w dokumencie. W 1979 r. zorganizowano wspólnie z Biurem Wystaw Artystycznych wystawę pt. Województwo Tarnobrzskie w 35-lecie PRL, a z Klubem Międzynarodowej Prasy i Książki wystawę pt. "Plakat w okupowanym Sandomierzu".

Przygotowano także małe wewnętrzne wystawy dla różnych odbiorców np. nauczycieli, uczniów i użytkowników akt.

- Opracowywanie artykułów do prasy lokalnej.

Pracownicy archiwum pisali do "Słowa Ludu", "Nowin", artykuły o przeszłości ziemi sandomierskiej i tarnobrzskiej oraz popularyzujące zasób archiwum.

Inne formy działalności

Pracownicy sandomierskiego archiwum działają w różnych stowarzyszeniach, jak np. w Stowarzyszeniu Archiwistów Polskich Oddział w Sandomierzu, w Oddziale Polskiego Towarzystwa Historycznego, w Sandomierskim Towarzystwie Kulturalnym, w Oddziale Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej.

Współdziałanie z towarzystwami kulturalnymi i udział archiwistów w pracy społecznej datuje się od dawna, np. mgr Stanisław Walczyna był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Zjazdu Wychowawców i Wychowanków I Liceum w Sandomierzu, który odbył się w 1958 r. oraz członkiem Komitetu Odnowy Rynku w Sandomierzu, który powstał na tym zjeździe.

Duże znaczenie dla pracy archiwum miały i nadal mają serdeczne kontakty z kombatantami II wojny światowej, działaczami społeczno-kulturalnymi regionu, którzy przyczynili się do wzbogacenia zasobu archiwalnego o nieliczne, a cenne archiwalia z okresu międzywojennego i okupacji hitlerowskiej.

Wielkimi przyjaciółmi archiwum są: dr Wojciech Lipowski z Zawichosta, który wzbogacił zbiory o fotografie z pacyfikacji wsi Borowa, także o relacje świadków i własne wspomnienia. On też podarował archiwum różne zdjęcia starego Zawichosta i wspomnienia z pracy kulturalnej lekarzy z okresu międzywojennego; Mieczysław Wiktor z Rzeszowa, który przekazał do archiwum oryginalne materiały dotyczące Republiki Tarnobrzesckiej; dr Aleksander Zyga z Krakowa, który wzbogacił archiwum o publikacje dot. Dzikowa i powiatu tarnobrzesckiego; mgr Stanisław Słomka z Tarnobrzegu, który udostępnił swoje prywatne zbiory do sfotokopiowania, dotyczące miasta i powiatu tarnobrzesckiego, a także dotyczące sławnego pamiętnikarza ludowego Jana Słomki /swego dziadka/; niedawno zmarły Wojciech Rawski, który darował archiwum materiały odnoszące się do działalności wielu społeczników z tarnobrzesckiego jak:

Wojciecha Więcka, doktora Rusinowskiego i wiele innych; Józef Sigda z Bytomia i Eugeniusz Dąbrowski z Wrocławia, którzy wzbogacili archiwum o wspomnienia i prasę konspiracyjną partyzantów "Jędrusiów".

Są jeszcze inni przyjaciele archiwum, jak długoletni użytkownik zasobu sandomierskiego b. Wojewódzki Konserwator Zabytków mgr Juliusz Wendlandt i Wojciech Skiba pracownik władz wojewódzkich w Tarnobrzegu, którzy wyświadczyli wiele przysług placówce archiwalnej.

x x x

W krótkim przeglądzie działalności naukowej i popularyzatorskiej archiwum sandomierskiego omówiona została praca jednego archiwum, które dziś obchodzi trzydziestolecie swojego istnienia. Archiwum w Tarnobrzegu ze względu na trudności lokalowe i kadrowe nie mogło wyjść poza ramy prac podstawowych związanych z opracowywaniem i nadzorowaniem narastającego zasobu.

Zdzisław Chmielewski
Szczecin

Uwagi w sprawie zarządzania dokumentacją przedarchiwalną

Problem narastania dokumentacji w registraturach i archiwach zakładowych stanowi coraz częściej przedmiot wnikliwych analiz i opracowań. Zainteresowanie tą kwestią ze strony państwowej służby archiwalnej wynika naturalnie ze statutowego obowiązku nadzorowania przedpola archiwalnego. Z reguły jednak formułowane dotychczas wnioski i postulaty archiwistów dotyczyły stanu zabezpieczenia akt - a więc finalnego niejako efektu, będącego konsekwencją całego złożonego procesu narastania dokumentacji w strukturze wytwórcy. Konieczność akcentowania właśnie tej sprawy uzasadniała - według powszechnej opinii - sytuacja w archiwach zakładowych na odcinku zabezpieczenia wytwarzanej w instytucjach dokumentacji. Warto przy tym zwrócić uwagę na fakt, iż w dotychczasowej praktyce, bezpośredni nadzór państwowej służby archiwalnej ograniczony był w gruncie rzeczy do archiwum zakładowego wytwórcy.

Stopniowa poprawa skuteczności zarządzania dokumentacją tzw. przedpola archiwalnego stwarza automatycznie nowe możliwości w zakresie nadzoru. Zmusza równocześnie państwową służbę archiwalną do wprowadzania przewartościowań w odniesieniu do podstawowych form współpracy p.s.a. i wytwórcy akt. Obliguje wreszcie obu partnerów do wszechstronnych poszukiwań nowych rozwiązań w kierunku dalszego doskonalenia tego współdziałania.

Zrozumiałe, że zjawisko to stawia przed państwową służbą archiwalną wymóg rozstrzygnięcia wielu zagadnień metodycznych i kompetencyjnych, występujących dotychczas w minimalnych rozmiarach lub po prostu niedostrzegalnych. Szereg tych problemów znajduje zresztą swoje odbicie w ostatnich pracach Zygmunta Kolankowskiego, Ireny Radtke i Tadeusza Grygiera¹. Ze względu na wąskie ramy niniejszych uwag chciałbym zatrzymać się /w sposób sygnalny/ na czterech kwestiach.

1. Stosowanie kwalifikatorów akt posiada - co potwierdza praktyka województwa szczecińskiego - charakter jednostronny i ma miejsce zazwyczaj w archiwum zakładowym w trakcie porządkowania akt. Nie dostrzega się natomiast w pełni możliwości wartościowania na podstawie tych kwalifikatorów dokumentacji w registraturze czy jeszcze w fazie jej powstawania. W tym kontekście specjalnej uwagi wymagają oczywiście wykazy akt, stanowiące szczegółowy instrument oceny i klasyfikacji akt. Pozwalają przy tym na podjęcie próby dokładnego śledzenia obiegu i narastania akt o różnej wartości oraz skłaniają do jak najszybszego określenia kryteriów postępowania z aktami, stanowiącymi potencjalny materiał archiwalny /kat.A/. Przewidując nieuniknione trudności /organizacyjne i merytoryczne/, jakie tu wystąpią, należy jednak zdawać sobie sprawę, iż wykaz stwarza podstawę do podziału już w registraturze całej produkcji aktowej według jej kwalifikacji. Ułatwia tym samym podjęcie określonych decyzji w sprawie zarządzania poszczególnymi grupami dokumentacji, tak w zakresie formowania teczek, sposobu przechowywania akt jak i zabezpieczenia technicznego².

¹ Z. Kolankowski, Archiwa wobec SINTO, "Archiwista", nr 3-4, 1978, s. 1-10; I. Radtke, Kształtowanie się zespołów akt w archiwach zakładowych, maszynopis referatu wygłoszonego w WAP Poznań w 1978 r. /udostępnionego przez autorkę/; T. Grygier, Zarząd aktami. Problem centralny archiwistyki współczesnej, "Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne", t. 36 i 37, 1978.

² Problemem tym szerzej zajmuję się w referacie pt. Wykaz akt a zarządzanie dokumentacją, wygłoszonym w WAP Szczecin w 1979 r. i przesłanym do NDAP.

2. Wieloletnia obserwacja szczecińskiego przedpola archiwalnego pozwala na zdefiniowanie następującej prawidłowości: sprawność zarządzania dokumentacją warunkowana jest funkcją wytwarzanej i gromadzonej dokumentacji w merytorycznej działalności danego zakładu pracy. Z tego punktu widzenia instytucje objęte państwowym nadzorem archiwalnym podzielić można na dwie zasadnicze grupy:

- zakłady, dla których dokumentacja aktowa stanowi /w pewnym sensie/ zasadniczy cel działalności, nie mający z resztą nic wspólnego z obiegowo i pejoratywnie rozumianą biurokracją. Powstawanie bowiem pism czy całych serii dokumentacji aktowej jest świadectwem ich organicznego uczestnictwa w działalności tych urzędów i instytucji. Odnosi się to przede wszystkim do jednostek powołanych do wypełniania funkcji koordynacyjno-normatywnych, zobowiązanych do zawiadywania określonym terytorium, podejmowania decyzji lub wykonywania operacji finansowych a korespondencja, pisma, dokumentacja aktowa - stanowią podstawowy nośnik tych poczynień;

- zakłady, nastawione na wytwarzanie konkretnych dóbr materialnych, którym dokumentacja aktowa jedynie towarzyszy lub posiada charakter ewidencyjno-sprawozdawczy.

Z placówek pierwszej grupy wskazać chciałbym na urzędy administracji państwowej, instytucje wymiaru sprawiedliwości i banki. Troska o właściwe zarządzanie aktami coraz wyraźniej daje się zauważyć w całym procesie narastania i prowadzenia akt. Większość tych jednostek zdołała zapewnić odpowiednią kadrę pracowników dla swych biur i archiwów zakładowych. Charakterystyczne, iż w najlepiej prowadzonych biurach punkt ciężkości wszelkich przepisów i wytycznych przesuwają się z zagadnień formalnych /jak chociażby kompetencje jednostek nadzorczych/ na ścisłe określenie faktycznego zakresu funkcji pracowników, wykonujących bezpośrednie czynności kancelaryjne lub registraturalne. Niezależnie więc od tego w jaki sposób zorganizowany jest wówczas system kontroli czy nadzoru, decydujące znaczenie posiada pytanie o prawidłowy

przebieg procesu narastania akt oraz ich klasyfikacji. Z drugiej strony jednak przeprowadzane w tych placówkach kontrole merytoryczne obejmują z reguły archiwum zakładowe. Zrozumiałe zatem, że prowadzone w tym stylu zarządzanie dokumentacją przynieść winno i przynosi stosowne rezultaty.

Formy zarządzania dokumentacją w jednostkach drugiej grupy są natomiast mocno zróżnicowane. Wobec braku jednoznacznych /i co niemniej ważne - konsekwentnie w praktyce stosowanych/ ustaleń w zakresie prowadzenia gromadzonej w przedsiębiorstwach dokumentacji, istnieje duża dowolność w interpretacji odnosnych przepisów i zaleceń.

Ogromne znaczenie odgrywają tu kryteria doboru kadr do prac biurowych i archiwalnych: w dalszym ciągu - jak wiadomo przedsiębiorstwa przywiązują do tego mniejszą wagę niż np. instytucje wymiaru sprawiedliwości. W efekcie, proces narastania dokumentacji w registraturze i jej opracowania w archiwum zakładowym uzależniony jest od stopnia wywiązywania się z powierzonych obowiązków przez pracowników bezpośrednio odpowiedzialnych za te sprawy.

3. Do problemów o kapitalnej randze dla prawidłowego kwalifikowania i zabezpieczenia dokumentacji przez wytwórcę zaliczyć trzeba kwestię powtarzalności akt. Szczególnego znaczenia nabiera zwłaszcza sprawa powtarzalności treści akt. Moim zdaniem zjawisko to jest konsekwencją rozbudowanego aparatu administracyjnego kolegialnego i społeczno-samorządowego w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach. Celem tych czynników, działających równolegle, jest doskonalenie pracy macierzystego zakładu. Swoje zadania realizują poprzez współuczestnictwo w zarządzaniu danym zakładem pracy. Znajduje to z kolei odzwierciedlenie w wytwarzanej i gromadzonej przez te czynniki dokumentacji - której treść często się pokrywa lub przynajmniej jest mocno zbliżona. Co więcej materiały te nie zawsze trafiają do archiwów zakładowych: np. akta organizacji partyjnych czy rad zakładowych przekazywane mogą być do instancji nadrzędnych. Powstaje tym

samym rozległy problem metodyczny, który jednak oczekuje nadal na zadawalające rozwiązanie³.

4. Niekorzystne dla skutecznego zabezpieczenia dokumentacji aktowej jest powszechnie występujące zjawisko mechanicznego traktowania produkcji aktowej w archiwach zakładowych. Jeśli stosunkowo szeroko rozumie się tam przydatność badawczą i praktyczną dokumentacji kat.A, tak w dokumentacji kat.B dostrzega się jedynie źródło wykorzystywane w przypadku roszczeń pracowników wobec zakładu pracy lub w celach ubezpieczeniowych i emerytalnych /listy płac, akta osobowe/. W minimalnym natomiast zakresie próbuje się podkreślić praktyczną przydatność tych materiałów: jak chociażby niektórych typów dokumentacji projektowo-technicznej. Zagadnieniem tym zajmowałem się już wcześniej - w tym miejscu chciałbym jedynie zwrócić uwagę na konieczność eksponowania wszystkich wariantów akt kat.B w trakcie konsultacji państwowej służby archiwalnej z archiwami zakładowymi.

³ Pomijam tu kwestię powtarzalności akt w tzw. układzie pionowym /ta sama dokumentacja u wytwórcy i instytucji zwierzchniej/ - często w publikacjach podnoszony.

Międzynarodowy Ośrodek Informacji
o Źródłach do Historii Bałkanów
i Krajów Śródziemnomorskich - CIBAL

Międzynarodowy Ośrodek Informacji o Źródłach do Historii Bałkanów i Krajów Śródziemnomorskich, stosowany skrót CIBAL /Centre International d'Information sur les Sources de l'Histoire Balkanique et Méditerranéenne/, jest międzynarodową organizacją pozarządową, utworzoną z inicjatywy Międzynarodowego Stowarzyszenia Studiów Europy Południowo-Wschodniej i Międzynarodowej Rady Archiwów. CIBAL ma za zadanie realizowanie programu UNESCO w dziedzinie poszukiwania i udostępniania źródeł do historii Bałkanów i krajów śródziemnomorskich. Siedzibą ośrodka jest Sofia.

Potrzeba zorganizowania CIBAL została podniesiona po raz pierwszy w 1973 r. W 1975 r. na sesji plenarnej UNESCO, przedstawiciel Bułgarii, w imieniu państw bezpośrednio zainteresowanych przedstawił wniosek z propozycją utworzenia międzynarodowego ośrodka informacji. Wniosek ten uzyskał aprobatę sesji. W wyniku rezolucji UNESCO oraz uwzględniając wnioski i propozycje zainteresowanych państw, utworzono grupę roboczą, która opracowała projekt statutu oraz ustaliła siedzibę ośrodka. W marcu 1976 r. zakończono prace nad projektem statutu i ustalono termin zwołania założycielskiej konferencji ekspertów, która następnie odbyła się w dniach 13-15 września 1976 r. w Sofii. Udział wzięło 18 specjalistów - historyków i architektów z Austrii, Bułgarii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Polski, RFN, Rumunii, Stanów Zjednoczonych, Tunezji, Turcji, Wielkiej Brytanii, Węgier, Włoch i Związku Radzieckiego.

Zgodnie ze statutem przyjętym na konferencji założycielskiej, ośrodek CIBAL został powołany do prowadzenia prac naukowo-badawczych nad historią krajów bałkańskich, a w szczególności do:

- gromadzenia pomocy naukowych dotyczących źródeł do historii Bałkanów;
- organizowania mikrofilmowania tych źródeł;
- udostępniania badaczom materiałów informacyjnych /źródła dokumentacyjne, inwentarze archiwalne, bibliografie itp./;
- publikowanie opracowań informacyjnych na temat źródeł;
- kształcenie archiwistów i badaczy w naukach pomocniczych historii /paleografia i dyplomatyka łacińska, bizantyńska, słowiańska, otomańska itd./;
- organizowanie konferencji i kolokwii na tematy dotyczące źródeł do historii Bałkanów, stosunków państw Europy południowo-wschodniej z krajami śródziemnomorskimi i innymi.

Organami CIBAL, przygotowującymi program działania i zajmującymi się jego realizacją są: Rada, Biuro oraz stałe Komisje. Ogólne kierownictwo nad pracami ośrodka sprawuje Rada CIBAL, która co dwa lata zbiera się na sesji zwyczajnej. Organem wykonawczym jest Biuro CIBAL. W skład biura wchodzi: przewodniczący, sekretarz generalny, przewodniczący stałych komisji, przedstawiciel komitetu doradczego biblioteki, przedstawiciele międzynarodowych organizacji pozarządowych /zrzeszonych w CIBAL/. Przewodniczący CIBAL kieruje pracami Rady i Biura oraz reprezentuje ośrodek. Swoje uprawnienia może przekazać sekretarzowi generalnemu. Wybory odbywają się raz na cztery lata, ich przebieg jest tajny i decyduje o wyborze zwykła większość głosów. Przewodniczący nie może zostać wybrany na następną kadencję, natomiast sekretarz generalny może ponownie zostać wybrany.

W momencie utworzenia CIBAL powołano następujące komisje:

- Komisja Archiwaliów i Mikrokopii;
- Komisja Konferencji, Kolokwii i Seminariów;
- Komisja Wydawnicza.

Utworzona nieco później Grupa Robocza do Spraw Rękopisów, na przełomie 1978-1979 została przekształcona również w stałą Komisję. Przy CIBAL działa również Biblioteka Specjalistyczna gromadząca niezbędną dokumentację.

Ośrodek wydaje periodyk "Bulletin d'Information CIBAL", przystąpiono do przygotowywania przewodników o źródłach do historii Bałkanów pod ogólną nazwą "Balcanica", w serii tej będą również publikowane inwentarze¹. W pracach CIBAL uczestniczą 22 państwa reprezentujące Europę, Afrykę i Amerykę oraz 3 międzynarodowe organizacje pozarządowe: Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Europy Południowo-Wschodniej, Międzynarodowa Rada Archiwów oraz Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Bibliotekarzy.

W rozwoju działalności CIBAL zainteresowane są państwa Socjalistyczne. Dużo uwagi tej sprawie poświęcają Bułgarska Akademia Nauk i Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych przy Radzie Ministrów LRB. Sekretarz generalny CIBAL prof. dr N. Todorov /Bułgaria/ zainteresował władze polityczne Ludowej Republiki Bułgarii celami organizacji, która może w przyszłości odegrać poważną rolę w gromadzeniu dokumentacji dotyczącej historii krajów bałkańskich.

Według Inf.NDAP
Nr O.I.87/47/79

¹ Tom pierwszy z serii przewodników "Balcanica" został opracowany i wydany w Polsce przez NDAP /z udziałem UNESCO/. Zawiera on informacje o źródłach do dziejów Bałkanów, które znajdują się w zbiorach archiwów państwowych PRL.

INFORMACJE ARCHIWALNE

Konferencja Naczelných Dyrektorów Archiwów Państwowych Krajów Socjalistycznych

W dniach od 16 do 20 czerwca 1980 roku odbyła się w Bukareszcie VII Konferencja Naczelných Dyrektorów Archiwów Państwowych Krajów Socjalistycznych, w której wzięli udział naczelní dyrektorzy i eksperci z Bułgarskiej Republiki Ludowej, Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Republiki Kuby, Mongolskiej Republiki Ludowej, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Socjalistycznej Republiki Rumunii, Węgierskiej Republiki Ludowej, Wietnamskiej Republiki Socjalistycznej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Zgodnie z przyjętymi uprzednio ustaleniami przedyskutowane zostały problemy: ustawodawstwa archiwalnego, rozwoju informatyki w archiwach, wartościowania dokumentacji aktowej, miniaturyzacji archiwaliów oraz publikowania rezultatów badań naukowych.

Przedstawiciele poszczególnych służb poinformowali uczestników konferencji o stanie ustawodawstwa w ich krajach, dotyczącego archiwów i archiwaliów. Sprawy te wyglądają różnie, a Polska - na tle tej sytuacji - wygląda najgorzej. W innych bowiem krajach socjalistycznych problem ten jest rozwiązany zupełnie lub częściowo w sposób umożliwiający

pełne działanie służb archiwów, głównie w zakresie nadzoru nad narastającym zasobem aktowym.

W toku dyskusji wyjaśnione zostało, że tylko w Polsce i na Kubie archiwa pozostają w resorcie nauki; węgierska służba - w resorcie kultury; służby NRD, Czech, Słowacji, Mongolii, Rumunii - w resorcie spraw wewnętrznych; radziecka, bułgarska, koreańska i wietnamska - podlegają bezpośrednio prezesowi Rady Ministrów. Uczestnicy konferencji zwrócili uwagę na fakt, że różnorodność zależności służbowych archiwów w poszczególnych krajach socjalistycznych, nie sprzyja procesom ich integracji.

Jak było do przewidzenia, problemy informatyki dyskutowano na takim poziomie, który uniemożliwiał wykorzystanie wzajemnych doświadczeń. Każda ze stron poinformowała o przygotowaniach do tego wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest zastosowanie informatyki w archiwach, a gospodarze rumuńscy pokazali nawet dobrze zorganizowane Centrum Maszyn Liczących. Niemniej jednak jest wiele niejasności na ile wkład pracy i środków finansowych w informatykę może przynieść w najbliższym czasie spodziewane efekty praktyczne. Uczestnicy obrad otrzymali pełną informację o pracach prowadzonych w tym zakresie w polskich archiwach, w ramach rządowego systemu SINTO.

W sprawie wartościowania dokumentacji aktowej podzielono się doświadczeniami, chociaż zgodnie stwierdzono, że w tym przypadku decydujące znaczenie ma specyfika poszczególnych krajów, wywodząca się ze stopnia zaawansowania prac nad opracowywaniem zasobu. Nie bez wpływu pozostaje również przeszła i obecna wewnętrzna struktura organizacyjna administracji poszczególnych krajów. Ważną w tym funkcję odgrywają archiwa zakładowe i działalność na przedpolu archiwalnym. Poinstalowano kontynuować prace nad tym problemem, głównie we własnym zakresie.

Uczestnicy obrad przygotowani byli na omówienie standaryzacji w zakresie techniki mikrofilmowej stosowanej w archiwach. Dlatego rewelacją było stanowisko Polski podnoszące

kwestię nieopłacalności mikrofilmowania dla celów ochronnych, z powodu wzrastających cen materiałów stosowanych do produkcji mikrofilmów i możliwości zastosowania tej tradycyjnej techniki - holografii z użyciem promieni lasera. Strona polska poinformowała o zakończeniu badań w tym przedmiocie i przekazaniu pełnej dokumentacji do produkcji pierwszego aparatu. Równocześnie wskazano na możliwość przyłączenia się w przyszłości innych krajów do tej tańszej i praktyczniejszej techniki - na ogólnych zasadach współpracy międzynarodowej. Należy podkreślić, że podniesiony przez stronę polską problem wywołał duże zainteresowanie i spotkał się z poparciem wszystkich uczestników konferencji.

Dyskutanci zgodni byli co do tego, że wyniki badań z zakresu archiwistyki należy szeroko publikować. Jednak podkreślenia wymaga fakt, iż w okresie od ostatniej konferencji /1978 r./, poza Polską, w zasadzie nic w tym zakresie nie zrobiono. Strona polska przybyła na konferencję z publikacją zawierającą streszczenia obcojęzyczne /"Kierunki rozwoju archiwistyki polskiej"/ oraz pozycją w rosyjskiej wersji językowej /"Osiągnięcia archiwistyki polskiej"/. Poinformowano również o innych pomocach naukowych wydawanych przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych, dla potrzeb własnych i użytkowników zagranicznych, a także przez archiwa państwowe /przy pomocy władz wojewódzkich/. Zwrócona została również uwaga na częstotliwość i regularność ukazywania się - pomimo trudności poligraficznych - "Archeionu", docierającego do ponad 100 krajów świata.

Podsumowując wkład Polski w VII Konferencję Naczelnych Dyrektorów Archiwów Państwowych Krajów Socjalistycznych stwierdzić należy, że był on znaczący i w pełni zauważalny, na co zwrócili uwagę wszyscy jej uczestnicy. Spotkanie to stało się również okazją do dwustronnych rozmów i wyjaśnienia wielu spraw trudnych do załatwienia w drodze korespondencji.

W Bukareszcie wstępnie przyjęty został projekt planu na lata 1981-1985 wspólnych badań służb archiwów państw socjalistycznych. Projekt ten zakłada kontynuowanie zapoczątko-

kowanych prac nad: terminologią archiwistyczną, automatyzacją informacji oraz badaniem potrzeb użytkowników archiwów. Ponadto przewiduje się wprowadzenie dwóch dodatkowych tematów: metodyka edycji źródeł archiwalnych oraz badanie kryteriów oceny dokumentacji naukowo-technicznej. Ostateczny tekst planu uzgodniony zostanie - drogą korespondencji - do końca bieżącego roku.

Kolejna VIII Konferencja Naczelnych Dyrektorów Archiwów Państwowych Krajów Socjalistycznych odbędzie się w 1982 r. w Budapeszcie. Uczestnicy VII Konferencji w pełni podzielili pogląd Polski, że należy przedyskutować przede wszystkim rolę archiwów i archiwistyki w społeczno-gospodarczym rozwoju państw socjalistycznych, zwracając uwagę na wykorzystane i nie wykorzystane możliwości w tym zakresie. W związku z tym ustalono, że w Budapeszcie przedyskutowane zostaną następujące tematy: 1/ Funkcje naukowe, ideowo-wychowawcze i kulturalne archiwistyki /referat - Polska/; 2/ Wykorzystanie dokumentacji archiwalnej dla potrzeb gospodarki narodowej /referat - ZSRR/; 3/ Stosowanie informatyki w archiwach /referat - Rumunia/; 4/ Praktyka wydawnicza w archiwach /referat - Węgry/.

Należy podkreślić, że gospodarze rumuńscy włożyli wiele pracy w sprawne przygotowanie VII Konferencji - kosztem dużego nakładu pracy i środków finansowych. Obradom towarzyszyły - duża życzliwość władz rumuńskich oraz zainteresowanie prasy, radia i telewizji. Uczestnicy konferencji przyjęci zostali przez Ministra Kultury i Wychowania Socjalistycznego oraz Wiceministra Spraw Wewnętrznych. Ponadto zapoznali się z pracami archiwów rumuńskich, posiadających dużą rangę w społeczeństwie.

Według Inf.NDAP
Nr O.I.87/55/80

SPRAWY ORGANIZACYJNE SAP

Władze Oddziału Wojewódzkiego wybrane w 1980 r.

Oddział Wojewódzki w Łodzi
/Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Łodzi, Pl. Wolności 1/

Zarząd

kol. Jan Kozłowski /WAP Łódź/ - przewodniczący
kol. Stanisław Milewski /Archiwum Zakładów Mięsnych/ - wice-
przewodniczący
kol. Iwona Lewandowska /Archiwum Uniwersytetu Łódzkiego/ -
sekretarz
kol. Genowefa Świerczyńska /Archiwum Politechniki Łódzkiej/ -
skarbnik
kol. Wanda Pawelec /Archiwum ZBP "Zwoltex/ - członek

Komisja Rewizyjna Oddziału

kol. Krystyna Brzozowska /Archiwum Urzędu Wojewódzkiego Sieradz/
kol. Kazimierz Bronka /Archiwum Urzędu Wojewódzkiego Sieradz/
kol. Józef Mocny /archiwista emerytowany/

- 31 -

Oddział Wojewódzki SAP w Przemyśle
/Siedziba: Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Przemyśle,
ul. PCK 4/

Zarząd

kol. August Fenczak - przewodniczący
kol. Elżbieta Cołta - sekretarz
kol. Anna Wiącek - skarbnik

Komisja Rewizyjna Oddziału

kol. Maria Osiadacz - przewodnicząca
kol. Janusz Łosowski - członek
kol. Anna Wójcik - członek

Oddział Wojewódzki SAP w Tarnobrzegu z siedzibą w Sandomierzu
/Adres: WAP Sandomierz, ul. Basztowa 4/

Zarząd

kol. Piotr Pawłowski - przewodniczący
kol. Danuta Ziolo - wiceprzewodnicząca
kol. Lidia Lenartowicz - sekretarz
kol. Alicja Kosior - członek

Oddział Wojewódzki w Toruniu
/Adres: WAP Toruń, Pl. Rapackiego 4/

Zarząd

kol. Karola Ciesielska - przewodnicząca
kol. Janusz Tandecki - sekretarz
kol. Maciej Gołębowski - skarbnik
kol. Ryszard Karpesiuk - członek

Komisja Rewizyjna Oddziału

kol. Irena Janosz-Biskupowa - przewodnicząca
kol. Krystyna Zielińska-Melkowska - członek
kol. Henryka Moraczewska - członek

Oddział Wojewódzki SAP w Warszawie

/Siedziba: Archiwum Państwowe m.st. Warszawy, ul. Krzywe Koło 7/

Zarząd

kol. Jędrzej Świerzewski /AP m.st. Warszawy/ - przewodniczący
kol. Barbara Halbert /Archiwum ZHRL/ - wiceprzewodnicząca
kol. Leszek Pudłowski /AGAD/ - sekretarz
kol. Józef Mizikowski /Archiwum PAN/ - skarbnik
kol. Jan Berger /Archiwum GUS/ - członek
kol. Maria Lewandowska /NDAP/ - członek
kol. Władysław Mroczkowski /Archiwum KC PZPR/ - członek

Komisja Rewizyjna Oddziału

kol. Danuta Skorwider /AP m.st. Warszawy/ - przewodnicząca
kol. Tadeusz Wojciechowski /AP m.st. Warszawy/ - członek
kol. Stanisław Życiński /AGAD/ - członek

Oddział Wojewódzki SAP we Wrocławiu

/Siedziba: WAP we Wrocławiu, ul. Pomorska 2/

Zarząd

kol. Jerzy Pabisz - przewodniczący
kol. Marian Maniarski - wiceprzewodniczący
kol. Irena Ziętkowska - sekretarz
kol. Stanisław Skolimowski - skarbnik
kol. Florian Nowak - członek
kol. Eugeniusz Kobzdaj - członek
kol. Zdzisław Talarkiewicz - członek

Komisja Rewizyjna Oddziału

kol. Marek Ordyłowski - przewodniczący
kol. Ryszard Stelmach - sekretarz
kol. Janina Pasławska - członek

Oddział Wojewódzki SAP w Zielonej Górze

/Adres: WAP w Zielonej Górze, Stary Kisielin 31/

Zarząd

kol. Marcelli Brychcy /Wolsztyn/ - przewodniczący
kol. Danuta Mosorzewska /Nowa Sól/ - sekretarz
kol. Lucja Jahołkowska /Stary Kisielin/ - skarbnik

Komisja Rewizyjna Oddziału

kol. Zbigniew Izdebski /Zielona Góra/ - przewodniczący
kol. Iwona Michalak /Zielona Góra/ - członek

KRONIKA STOWARZYSZENIA

W dniu 10 stycznia 1980 r. odbyło się zebranie członków Oddziału Wojewódzkiego SAP w Warszawie. Przedmiotem zebrania była dyskusja nad nowym programem policealnego studium archiwistyki. W zebraniu wzięli udział członkowie Zarządu Głównego, pracownicy NDAP oraz przedstawiciele szkoły. /Zob. "Archiwista" nr 1 /60/ 1980, s.13/.

x

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Oddziału Wojewódzkiego SAP w Przemyślu odbyło się dnia 21 stycznia 1980 r.

x

W dniu 28 stycznia zebrała się Rada Redakcyjna Słownika Bibliograficznego Archiwistów Polskich.

x

Dnia 23 lutego 1980 r. odbyło się Walne Zebranie członków Oddziału Wojewódzkiego w Tarnobrzegu z siedzibą w Sandomierzu, na którym wybrano delegata na VI Krajowy Zjazd SAP. /Zob. "Archiwista" nr 2/3 /61/62/, 1980, s.47/.

x

W dniu 3 marca 1980 r. członkowie Oddziału Katowickiego na Walnym Zebraniu dokonali wyboru delegatów na VI Krajowy Zjazd SAP.

x

- 35 -

W tym samym dniu członkowie Oddziału Wojewódzkiego w Kielcach na Walnym Zebraniu, po wysłuchaniu sprawozdań władz oddziałowych i dyskusji, wybrali delegatów na Zjazd.

x

Dnia 10 marca 1980 r. odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Oddziału Wojewódzkiego SAP w Białymstoku.

x

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków Oddziału Wrocławskiego SAP, na którym dokonano wyboru władz Oddziału i delegatów, odbyło się dnia 11 marca 1980 r.

x

W dniu 13 marca 1980 r. odbyły się walne zebrania członków Oddziałów Wojewódzkich SAP w Krakowie i Olsztynie.

x

Członkowie Oddziału Wojewódzkiego SAP w Zamościu zgromadzili się na Walnym Zebraniu w dniu 14 marca 1980 r.

x

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Oddziału Poznańskiego SAP odbyło się dnia 20 marca 1980 r.

x

W Archiwum Państwowym m.st. Warszawy w dniu 20 marca 1980 r. odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Oddziału Wojewódzkiego SAP w Warszawie. Dokonano wyboru nowych władz oddziałowych oraz delegatów na VI Krajowy Zjazd SAP.

x

W dniu 21 marca 1980 r. odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Oddziału Wojewódzkiego SAP w Łodzi, na którym wybrano nowe władze i delegatów Oddziału na najbliższy Zjazd SAP /zob.: "Archiwista" nr 2/3 /61/62/, 1980, s.46/.

X

Na dzień 30 marca 1980 r. zwołano Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Oddziału Wojewódzkiego SAP w Przemyśle, na którym wybrano delegatów na Zjazd.

X

W dniu 3 kwietnia 1980 r. odbyło się Walne Zebranie członków Oddziału SAP w Szczecinie.

X

Prezydium Zarządu Głównego SAP zebrało się w Warszawie dnia 8 kwietnia w celu przygotowania materiałów na VII posiedzenie plenarne ZG.

X

Walne Zebranie członków SAP w Zielonej Górze z siedzibą w Starym Kisielinie odbyło się dnia 12 kwietnia 1980 r. Na zebraniu dokonano wyboru nowych władz Oddziału i delegatów na VI Krajowy Zjazd SAP.

X

Zarząd Oddziału Wojewódzkiego SAP w Warszawie zebrał się na posiedzenie w dniu 21 kwietnia 1980 r. Przedmiotem posiedzenia był plan działalności Oddziału w nowej kadencji.

X

W dniu 23 kwietnia 1980 r. w Warszawie odbyło się VII posiedzenie plenarne Zarządu Głównego SAP, poświęcone głównie przygotowaniom do VI Krajowego Zjazdu Delegatów SAP. /Szczegółowe informacje zob.: "Archiwista" nr 2/3 /61/62/ 1980, s.43/. W tym samym dniu, w godzinach wcześniejszych, zebrało się Prezydium ZG Stowarzyszenia dla sformułowania wniosków, które następnie zostały przedstawione do rozpatrzenia Zarządowi Głównemu na plenum.

X

Dnia 28 kwietnia 1980 r. odbyło się zebranie Głównej Komisji Rewizyjnej SAP w celu dokonania oceny działalności Stowarzyszenia w latach 1976-1980 oraz przygotowania sprawozdania z kontroli działalności finansowej za okres 1979-1980.

X

Walne Zebranie Oddziału Koszalińskiego SAP odbyło się 7 maja 1980 r.

X

W dniu 26 maja 1980 r. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki prof. dr Janusz Górski przyjął delegację SAP. /Zob.: "Archiwista" nr 2/3 /61/62/, 1980, s.43/.

X

Przewodniczący Rady Państwa prof. dr Henryk Jabłoński przyjął w Belwederze w dniu 27 maja 1980 r. delegację, w skład której wchodził Naczelnny Dyrektor Archiwów Państwowych prof. dr Tadeusz Walichnowski, przewodniczący ZG SAP prof. dr Zygmunt Kolankowski, wiceprzewodniczący ZG prof. dr Andrzej Tomczak i sekretarz generalny SAP mgr Czesław Jesionek. /Zob.: "Archiwista" nr 2/3 /61/62/, 1980, s.42/.

X

VI Krajowy Zjazd Delegatów SAP obradował w Warszawie w dniu 29 maja 1980 r. /Materiały Zjazdu zostały opublikowane w "Archiwiscie" nr 2/3 /61/62/, 1980, s.1-34/.

x

Dnia 28 maja 1980 r. VI Krajowy Zjazd Delegatów specjalną uchwałą nadał tytuł członka honorowego SAP Przewodniczącemu Rady Państwa prof. dr Henrykowi Jabłońskiemu. /Zob.: "Archiwista" nr 2/3 /61/62/, 1980, s.1-4.

x

W dniu 28 maja 1980 r. odbyło się I posiedzenie plenarne Zarządu Głównego SAP nowej kadencji. Posiedzenie poświęcone zostało ukonstytuowaniu się nowego Prezydium oraz podjęciu niezbędnych uchwał dotyczących spraw organizacyjnych.

x

Prezydium ZG w nowym składzie zebrało się po raz pierwszy w dniu 2 czerwca 1980 r. dla omówienia zadań wynikających z uchwał VI Krajowego Zjazdu Delegatów SAP.

x

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

ADAM SŁOMCZYŃSKI 1903 - 1980

Dnia 31 sierpnia 1980 r. zmarł w Warszawie przeżywszy 77 lat - Adam Bratysław Słomczyński - archiwista, historyk varsavianista, pisarz i działacz społeczny. Pracę zawodową rozpoczął w 1926 r. w Wydziale Statystycznym Zarządu Miejskiego. Od 1928 r. w Muzeum Narodowym w Warszawie jako przewodnik. W 1934 r. przeniósł się do Archiwum Miejskiego, pracując tam jako archiwista do 22 sierpnia 1944 r.

Przez cały okres okupacji pełnił funkcję Kierownika Tajnego Archiwum Wojskowego, Biura Historycznego AK. W czasie Powstania Warszawskiego brał udział w ratowaniu zbiorów archiwalnych. Ciężko rannego ewakuowano Go do Rawy.

Po wyzwoleniu, w kwietniu 1945 r. powrócił do pracy archiwalnej, gdzie do 1947 r. pełnił funkcję wicedyrektora Archiwum Miejskiego, współpracując przy tworzeniu tej instytucji od nowa. W lipcu 1947 r. na polecenie Prezydium Zarządu Miejskiego zorganizował całkowicie od podstaw Muzeum Historyczne m.st.Warszawy, jako jego pierwszy dyrektor, tworząc w trakcie odbudowy pierwszą ekspozycję dotyczącą historii Warszawy. Od 31 grudnia 1950 r. na własną prośbę zwolniony został z tej funkcji przez Ministra Kultury i Sztuki. W latach 1951-1957 pracował jako starszy inspektor Propagandy i

Wydawnictw w Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Następnie od czerwca 1957 r. powrócił do Archiwum Państwowego m.st. Warszawy, gdzie jako kustosz, kierownik Oddziału I pracował aż do przejścia na emeryturę w 1968 r.

Do końca życia pracował społecznie i brał udział w działalności stowarzyszeń takich jak: Towarzystwo Przyjaciół Warszawy - Oddział Ochota, gdzie był członkiem Zarządu: Towarzystwo Miłośników Historii, Związek Literatów Polskich oraz PTTK. Był też członkiem Stowarzyszenia Archiwistów Polskich.

Zmarły był autorem licznych publikacji o Warszawie, zbiorach archiwalnych i dawnym Archiwum Miejskim.

Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, odznaką honorową - "Za Zasługi dla Warszawy", Zasłużonego Działacza Kultury i "Za Zasługi dla Archiwistyki".

Ewa Pielńska

SPIS TREŚCI

Z. Świder: Archiwa państwowe województwa tarnobrzskiego w latach 1950—1980	1
Z. Chmielewski: Uwagi w sprawie zarządzania dokumentacją przedarchiwalną	18
Międzynarodowy Ośrodek Informacji o Źródłach do Historii Bałkanów i Krajów Śródziemnomorskich — CIBAL	23
Informacje archiwalne:	
Konferencja Naczelných Dyrektorów Archiwów Państwowych Krajów Socjalistycznych	26
Sprawy organizacyjne:	
Władze Oddziałów Wojewódzkich wybrane w 1980 r.	30
Kronika Stowarzyszenia	34
Z żałobnej karty:	
Adam Słomczyński 1903—1980 (E. Pielńska)	39

Cena numeru zł 10,—
dla członków SAP w prenumeracie

Zam. 748/80. Nakład 1300 egz. O-129

Indeks 35162